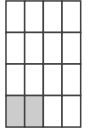

Ubistvo s predumišljajem

Medij - Rubrika: DANAS - Dodatak
Datum: Pon, 08/10/2012
Površina članka: 573cm2
Strana: I

Zemlja: Srbija
Autor: Željko Pantić
Deo: 1/2

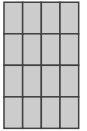

INVESTICIONI RAZVOJ ENERGETSKOG SEKTORA SRBIJE
INVESTICIONI RAZVOJ ICT SEKTORA SRBIJE

Ubistvo s predumišljajem

Strane III-VI

Medij - Rubrika: DANAS - Dodatak
Datum: Pon, 08/10/2012
Površina članka: 573cm2
Strana: III

Zemlja: Srbija
Autor: Željko Pantić
Deo: 2/2

INVESTICIONI RAZVOJ ENERGETSKOG SEKTORA SRBIJE
INVESTICIONI RAZVOJ ICT SEKTORA SRBIJE

Ubistvo s predumišljajem

ŽELJKO PANTIĆ

Prošle zime Srbija je gasila struju preduzećima, kako bi stanovništvo imalo struju, što je koštalo privredu pola milijarde evra. Samo na uvoz struje tokom prošle zime otišlo je dodatnih 180 miliona evra. I onda treba da bude čudno što se EPS nalazi pred bankrotom, a Srbija na rubu ozbiljne energetske krize.

Teško je u modernoj istoriji Evrope i sveta naći državu kakva je Srbija. Doduše, postoje afričke države koje imaju ogromne prirodne resurse, energetske i rudne, ali uprkos tome nekoliko ljudi žive kao bogovi, dok narod umire od gladi. Jako je teško otići se toj analogiji, kada se posmatra šta je proteklih decenija radeno sa energetskim sektorom Srbije, pošto je sasvim jasno da mi brzim koracima idemo ka scenariju u kome će nekoliko lobista postati milijarderi, dok će narod Srbije ostati u ritama, žedan pored vode, gladan pored hleba. Kao narod Konga, koji ima dijamantata da bude bogatiji od Švedske, ali uprkos tome živi u stalnoj krizi i bedi već više decenija. Tako je i narod Srbije, koji je odavno samo kroz energetiku mogao da živi drastično bolje od svih ostalih u regionu, sveden na prosjački štap, nemoćan da izmiri sopstvene energetske potrebe, i nemoćan da se otrgne iz čeličnog stiska beskrupuloznih energetskih lobista koji očigledno neće stati dok od Srbije ne ostanu ni kamen na kamenu.

Tako je umesto da pravi biodizel, i tako smanji potrebu za uvozom dizela, u Sidu još 2007. godine napravljena ultramoderna rafinerija biodizela koja ne radi, dok se od iste sirovine uljane repice pravi jestivo ulje Iskon. Planirana rafinerija bioetanola u Zrenjaninu, nestala je u vihoru pompeznog hapšenja tadašnjeg gradonačelnika Zrenjanina Gorana Kneževića. Stotine projekata malih hidrocentrala, vetro parkova, toplana za spaljivanje nereciklabilnog otpada, novih blokova termoelektrana, decenijama su ništa više od teme za stručne skupove, uz obavezno obećanje predstavnika države, da će, sto posto, živ mi ti, država krećući u investicije, i hordama investitora koji godinama čekaju na zeleno svetlo, najzad dati šansu da nešto ozbiljno i izgrade u Srbiji nakon 22 godine. Da stvarud bude veći, umesto da se makar radi na tome da se potrošnja uvozne energije smanji, kanibalistički uporno se forsira sve veća zavisnost od gasa i nafte, ali se i ispod žita, stvaraju uslovi, da se troši ogroman novac i na uvoz struje. Tako nema 30 miliona evra za to da EPS kupi po dve najkvalitetnije i najtrajnije štedljive sijalice i pokloni ih svakom domaćinstvu u Srbiji, i tako smanji potrošnju struje za celu godišnju proizvodnju TENT-a, ali i te kako ima novca kada treba da tokom prošle zime za 180 miliona evra uvozi struju tokom koje nas je, po ko zna koji put, zaprepastila činjenica da u januaru i februaru pada sneg. I tu nije kraj. Američka korporacija Continental Vind Partners, privela je kraju sve pripreme za

gradnju vetro parka u Kovinu, vrednog 450 miliona evra, uz godišnju proizvodnju 300 megavata struje, ali se sada suočavaju sa najavama da će fid in tarife za energiju vetra u Srbiji biti drastično smanjene, valjda da bi se uštedelo na kili mesa, pa makar crkao eo cik. Vetro-parkovi generišu najviše struje tokom zime, kada su vetrovi najjači, ali i kada neretko nemate od koga ni da kupite struju, a ako je i kupujete, plaćate je po astronomskim cenama. Ovakvo veliki vetropark u Srbiji praktično bi uštedeo ogroman novac, pošto bi ukinuo potrebu za uvozom struje tokom zime po najvišim cenama, i tako makar malo rasteretio sam EPS, koji se suočava sa tako dubokom finansijskom krizom, da je na ivici bankrota. Da li to znači da će taj vetropark u Kovinu biti građen, i da je makar ta investicija sigurna? Naravno da ne, pošto oni koji su smislili šemu po kojoj zemlja koja ima

struje za izvoz, godišnje uvozi struje za preko 180 miliona evra, neće dozvoliti da bez borbe odustanu od tolikog novca. Kad su uspeali da spreče podelu štedljivih sijalica koje koštaju šestinu novca ispumpanog za samo jednu godinu uvoza struje, šta će raditi sa ovakvom investicijom koja bi ih trajno izbacila iz posla? Borice se do poslednje kapi naše krvi. Pored ovog, tu je i još gori problem koji se tek pomalja u svojoj strahoti, već ove zime. Gasifikacija Srbije pretvara se u jednu od najvećih prevara u istoriji ovog naroda, prema kojoj su jezda i Dafina laka prehlada. Ljudi su lukavom državnim kampanjom navedeni da veruju da je gas najjeftiniji energent, pa su hiljadama evra plaćali samo instalacije koje im omogućuju grejanje na gas u svojim domovima. Umesto da grade toplane na domaću biomasu ili toplane koje koriste nereciklabilni otpad sa lokalnih deponija kao gorivo za grejanje, gradovi i opštine širom Srbije, dizali su stotine miliona evra stranih kredita kako bi sebi obezbedili nove toplane na gas i mazut. Pola Srbije pola Beograda je prekopano kako bi se postavile stotine i stotine kilometara cevi koje omogućuju grejanje na gas. Da bismo sada shvatili da je u pitanju tako brutalna prevara, od koje se ledi krv u žilama: dug za uvoz gasa premašio je 800 miliona evra, dok je cena centralnog grejanja podignuta za 20 posto, što je upola manje od nivoa koji bi bio potreban da Srbija gas bude makar na nuli. U međuvremenu, ljudi koji su platili hiljade evra za gasne instalacije, sada se greju na struju, dok za parama koje su dali mogu samo da pla-

ću. A oni nesrećnici koji žive u stambenim zgradama, više i ne mogu da se odjave sa sistema centralnog grejanja, tako da će nove, još veće cene grejanja, samo ubrzati bankrot sve većeg broja građana koji više i ne mogu da prate galop cena grejanja, koje plaćaju i leti i zimi. Pokazuje se ono što je bilo jasno još odavno, početka ponzi projekta zvanog gasifikacija u Srbiji. A oni nesrećnici koji žive u stambenim zgradama, više i ne mogu da se odjave sa sistema centralnog grejanja, tako da će nove, još veće cene grejanja, samo ubrzati bankrot sve većeg broja građana koji više i ne mogu da prate galop cena grejanja, koje plaćaju i leti i zimi. Pokazuje se ono što je bilo jasno još odavno, početka ponzi projekta zvanog gasifikacija u Srbiji.

džeta smanjeni, pa tako u krug do potpunog sloma javnih finansija koji danas gledamo. Golub na grani, zbog koga je sve to urađeno, projekat Južni tok, projekat zbog koga je Srbija dala i vrapca u ruci, suočava se sa svojim definitivnim izazovima nakon kojih će se, verovatno već do kraja ove godine znati, da li je taj projekat zaista izvodljiv, ili je fatamorgana zbog koje je Srbija došla na ivicu potpune propasti. Evropska komisija pokrenula je istragu protiv Gasproma, dok su Bugarska, Hrvatska i Slovenija pod ogromnim pritiskom Brisela da izadu iz projekta Južni tok. Kriza u evrozoni dovela je do velikog pada potrošnje gasa, tako da je profit Gasproma, koji finansira oko 60 posto državnog budžeta Rusije, pao za preko 25 posto. Američki gas dobijen iz uljnih škriljaca, koji u sve većim količinama dolazi u Evropu, utiče na globalni pad cena gasa, što je dobro za krajnje potrošače, ali je nepodnošljivo za Gasprom, koji neće moći da isplati svoje ogromne investicije u Severni i Južni tok.

Tako je i narod Srbije, koji je odavno samo kroz energetiku mogao da živi drastično bolje od svih ostalih u regionu, sveden na prosjački štap, nemoćan da izmiri sopstvene energetske potrebe, i nemoćan da se otrgne iz čeličnog stiska beskrupuloznih energetskih lobista koji očigledno neće stati dok od Srbije ne ostanu ni kamen na kamenu

ji: gas je energent koji do Srbije putuje hiljadama kilometara, preko više država, i ni pod kojim uslovima, čak i kada bi cena struje u Srbiji bila na tržišnom nivou, i kada bi bio izgrađen Južni tok, gas ne bi bio jeftiniji energent za grejanje. U međuvremenu, šteta koja je naneta je toliko velika, da se postavlja pitanje može li se uopšte sprečiti potpuni kolaps državnog budžeta Srbije, pošto samo po ovom osnovu deficit raste brzinom koju je teško i ispratiti. Nalazišta domaće nafte su poklonjena Gaspromu, koji u Srbiji plaća rudnu rentu višestrukom manju od one koju plaća u Rusiji. Tako nastali deficit prihoda budžeta, država je kroz akcije na gorivo u celosti prebacila na građane i privredu, tako da su cene otišle nebu pod oblake, pa je onda promet goriva opao, pa su onda prihodi bu-

A ako Srbija ostane i bez Južnog toka, koji je trebao da bude ključni ekonomski faktor koji sve minusne na jednoj strani pretvara u jedan veliki plus, onda će tek postati jasno da smo gotovi, i da je Srbija ostala i bez vrapca u ruci i bez goluba na grani. Da nemamo Južni tok, a imamo Srbija gas u dugovima, stanovništvo i toplane pred bankrotom i nepovoljni ugovor sa Gaspromom o prodaji NIS-a koji niko neće moći da raskine. Da nemamo nove elektroenergetske objekte, a da gradnja novih traje nekoliko godina. Da na kraju nećemo imati ni struje ni gasa, pošto jednostavno novca za uvoz neće biti. Tada će valjda doći na red i odgovornost onih lobista koji su svome narodu pripremili ubistvo s predumišljajem, i doveli ga do tačke nakon koje mu više niko, osim Boga, ne može pomoći.

